

Specijalizirani nacionalni sudovi

U ovom su odjeljku navedene informacije o specijaliziranim sudovima u bugarskom pravosuđu.

U Republici Bugarskoj ne djeluju posebni radni, pomorski, trgovački i slični specijalizirani sudovi.

Upravni sudovi

Sustav upravnih sudova u Republici Bugarskoj uspostavljen je donošenjem novog Zakona o upravnom postupku 2006. Sustav upravnih sudova obuhvaća 28 okružnih upravnih sudova i Vrhovni upravni sud (*Varhoven administrativen sad*).

Upravni sudovi

Upravni sudovi nadležni su za razmatranje svih postupaka u kojima se traži:

izdavanje, izmjena, ukidanje ili poništenje upravnih akata

poništenje sporazuma koji su obuhvaćeni Zakonom o upravnom postupku

pravna zaštita od neopravdanih radnji ili propusta uprave

pravna zaštita od nezakonitog izvršenja

naknada štete prouzročene nezakonitim postupcima, radnjama ili propustima upravnih tijela i dužnosnika

naknada štete prouzročene izvršenjem

ukidanje ili poništenje presuda upravnih sudova

osporavanje vjerodostojnosti upravnih akata obuhvaćenih Zakonom o upravnom postupku.

Svatko može pokrenuti postupak radi utvrđivanja postojanja nekog upravnog prava ili pravnog odnosa ako podnositelj zahtjeva ima aktivnu procesnu legitimaciju i nije mu dostupan nijedan drugi pravni lijek.

O predmetima u kojima se osporava pojedini upravni akt odlučuje upravni sud u čijoj se mjesnoj nadležnosti nalazi sjedište regionalnog ureda tijela koje je izdalo osporavani akt, a adresa prebivališta/boravišta ili sjedišta podnositelja zahtjeva nalazi se u mjesnoj nadležnosti tog regionalnog ureda. O tim predmetima odlučuje upravni sud u čijoj se mjesnoj nadležnosti nalazi sjedište tijela koje je izdalo osporavani upravni akt u sljedećim slučajevima: osporavani akt ima nekoliko adresata čije adrese prebivališta/boravišta nisu u mjesnoj nadležnosti regionalnog ureda tijela koje je izdalo akt uprava tijela koje je izdalo osporavani akt nema regionalni ured.

O predmetima u kojima se osporavaju opći upravni akti odlučuje upravni sud u čijoj se mjesnoj nadležnosti nalazi sjedište tijela koje je izdalo osporavani akt. Upravni sud grada Sofije (*Administrativen sad – grad Sofia*) odlučuje o predmetima ako je sjedište tijela koje je izdalo osporavani upravni akt u drugoj zemlji. Tužbe za naknadu štete isto se tako podnose sudu u čijoj se mjesnoj nadležnosti nalaze adresa ili registrirani ured podnositelja zahtjeva ako su tužbe za naknadu štete spojene u sporu iz stavaka od 1. do 4.

Kada nadležni sud nije u mogućnosti odlučivati o nekom predmetu, Vrhovni upravni sud nalaže da se slučaj preda istovjetnom upravnom sudu.

Na upravne akte koji se izravno odnose na bugarsku vanjsku, obrambenu i sigurnosnu politiku ne primjenjuje se postupak sudskog preispitivanja, osim ako je zakonom drukčije propisano.

Vrhovni upravni sud

Vrhovni upravni sud nadležan je za:

osporavanje zakonskih propisa, osim onih koje izdaju općinska vijeća

osporavanje odluka Vijeća ministara, predsjednika Vlade, zamjenika predsjednika Vlade i ministara

osporavanje odluka Vrhovnog sudbenog vijeća (*Visšia sadeben savet*)

osporavanje odluka Bugarske narodne banke i njezinih tijela

žalbe u kasacijskom postupku i postupovne žalbe protiv presuda koje su donijeli prvostupanjski sudovi

žalbe stranaka u postupku protiv odluka i naloga

zahtjevi za poništenje pravomoćnih sudskih odluka u upravnim predmetima

zahtjevi kojima se osporavaju drugi akti propisani zakonom.

Vrhovni upravni sud sastoji se od odjela u okviru kojih djeluju vijeća. Svakim odjelom upravlja predsjednik (ili zamjenik predsjednika) koji može biti i na čelu vijeća sudaca u predmetnom odjelu.

Ostali specijalizirani sudovi**Vojni sudovi**

Povijest vojnih sudova započela je 1. srpnja 1879. Vojni sudovi preustrojeni su 1956. prema lokacijama vojnih korpusa u gradovima Sofiji, Plovdivu, Slivenu, Varni i Plevenu. (To se ustrojstvo vojnih sudova zadržalo do danas.)

Vojni sud (*Voenen sad*)

Kao prvostupanjski sudovi, **vojni sudovi** odlučuju u kaznenim predmetima povezanim s kaznenim djelima koja je počinilo vojno osoblje, generali i časnici, dočasnici, službenici drugih ministarstava i agencija, civilno osoblje Ministarstva obrane, bugarska vojska, jedinice koje odgovaraju Ministru obrane, Nacionalna služba za zaštitu i Nacionalna obavještajna služba. Vojni žalbeni sud (*Voенно-апелативен сад*) drugostupanjski je sud za te predmete.

Nadležnost vojnih sudova određena je Zakonom o kaznenom postupku. Ti sudovi imaju isti status kao okružni sudovi. **Vojni žalbeni sud** (jedan sud) odlučuje o žalbama (uključujući postupovne žalbe) protiv odluka svih vojnih sudova u Bugarskoj.

Specijalizirani kazneni sud (*Specializiran nakazatelen sad*)

Specijalizirani kazneni sud osnovan je Zakonom o izmjeni i dopuni Zakona o pravosudnom sustavu (objavljenom u Službenom listu br. 1 iz 2011.).

Specijalizirani kazneni sud jedinstveni je takav sud u Republici Bugarskoj (sa sjedištem u gradu Sofiji), a po statusu je istovjetan okružnim sudovima.

Njegova je nadležnost utvrđena zakonom. (U članku 411.a Zakona o kaznenom postupku naveden je iscrpan popis kaznenih djela koja su u nadležnosti

Specijaliziranog kaznenog suda, a većinu su ih počinile ili naredile skupine organiziranog kriminala).

Specijalizirani kazneni sud sastoji se od sudaca, a njime upravlja predsjednik.

Žalbeni specijalizirani kazneni sud (*Апелативен специјализиран наказателен сад*) odlučuje o žalbama (uključujući postupovne žalbe) na odluke Specijaliziranog kaznenog suda. Njegovo je sjedište u Sofiji.

Žalbeni specijalizirani kazneni sud sastoji se od sudaca, a njime upravlja predsjednik. **Vrhovni kasacijski sud** (*Varhoven kasatsionen sad*) najviši je kazneni sud, koji u kasacijskom postupku preispituje odluke Žalbenog specijaliziranog kaznenog suda.

Arbitražni sud pri Bugarskoj gospodarskoj i industrijskoj komori

Arbitražni sud pri Bugarskoj gospodarskoj i industrijskoj komori rješava građanske sporove, uključujući sporove povezane s popunjavanjem pravnih praznina u ugovorima ili izmjenom uvjeta ugovora u skladu s promijenjenim okolnostima, bez obzira na to imaju li jedna ili obje stranke prebivalište u Republici Bugarskoj.

Arbitražni sud ojačao je svoj položaj vodeće institucije za arbitražu u Bugarskoj i uživa povjerenje javnosti zahvaljujući svojem izrazito profesionalnom radu u pogledu rješavanja pravnih sporova. Arbitražni sud svake godine riješi od 250 do 300 sporova na međunarodnoj i nacionalnoj razini: 82 % nacionalnih predmeta riješi se u roku od 9 mjeseci, a 66 % međunarodnih predmeta riješi se u roku od 12 mjeseci.)

Nadalje, [Arbitražni sud](#) aktivno je uključen u poboljšanje arbitražnog zakonodavstva. Jedini sporovi koji ne podliježu arbitraži odnose se na stvarna prava u pogledu nekretnina, zahtjeve za uzdržavanje, prava koja proizlaze iz radnog odnosa i sporove u pogledu moralnih prava ili obiteljskog prava.

Pravna baza podataka

Internetske stranice sudova

Svaki sud u Bugarskoj ima svoje internetske stranice na kojima se nalaze informacije o njegovu ustroju i radu, uključujući tekuće i zaključene predmete, te druge korisne i javno dostupne informacije.

Na internetskim stranicama [Vrhovnog sudbenog vijeća](#) nalazi se detaljan popis sudova u Bugarskoj zajedno s njihovim adresama i internetskim stranicama (dostupno samo na bugarskom jeziku).

Nakon donošenja sudske odluke sud koji ju je donio objavljuje je na svojim internetskim stranicama u skladu sa zahtjevima utvrđenima u [Zakonu o zaštiti osobnih podataka](#) i [Zakonu o zaštiti povjerljivih podataka](#).

Odluke u predmetima koji se odnose na osobno ili zdravstveno stanje osoba objavljuju se bez navođenja obrazloženja.

Više informacija dostupno je na sljedećim internetskim stranicama:

[Vrhovni upravni sud](#)

[Vojni sud](#)

[Arbitražni sud](#) pri Bugarskoj gospodarskoj i industrijskoj komori

[Međunarodni arbitražni sud](#)

Posljednji put ažurirano: 20/05/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.